Je, Sayansi ya Kusoma ni nini?

Mambo ya Msingi kwa Familia

Sayansi ya kusoma ni mkusanyiko unaokua wa habari kutoka kwa utafiti ambao unaonyesha jinsi akili za watu zinavyojifunza vizuri kusoma na kuandika.

Wanasayansi wa kila aina (elimu, sayansi ya neva, lugha na usemi, na wengine zaidi) wamechunguza jinsi watu wanavyojifunza kusoma *na* kujaribu njia bora zaidi kwa walimu kufundisha kusoma na kuandika.

Je, sayansi inatumikaje ndani ya shule?

Shule za Ohio zinahitajika kuchagua kutoka kwa seti ya nyenzo zilizoidhinishwa kufundisha kusoma ambazo zinatokana na mkusanyiko huu wa utafiti. Wakati wanafunzi wanatatizika kusoma, kuna nyenzo na mikakati ya ziada ambayo shule zinaweza kutumia kuwasaidia. Ungependa kujua zaidi? Soma Kanuni Iliyorekebishwa ya Ohio (Sheria ya Ohio) 3313.6028 na unaweza kupata orodha ya mtaala ulioidhinishwa wa msingi wa Sanaa ya Lugha ya Kiingereza na nyenzo za kufundishia kutoka kwa tovuti ya Idara ya Elimu na Wafanyakazi ya Ohio.

Je, wanafunzi wanahitaji kufundishwa nini, kulingana na utafiti huu?

- Kusikia sauti na silabi katika maneno yanayosemwa
- Majina ya herufi, jinsi ya kuandika herufi, na uhusiano wa sauti na herufi
- Jinsi ya kutamka maneno
- Jinsi ya kutumia sauti ndani ya maneno ili kuyatamka
- Jinsi maneno yanavyotumiwa kuunda sentensi (sarufi)
- Jinsi mawazo yanaweza kupangwa katika aya na usomaji na maandishi marefu
- Maana za maneno kwa kutumia sehemu za maneno (viambishi awali, msingi, viambishi tamati)
- Maneno asiyofahamu ili kuimarisha msamiati
- Njia za kupata maana zaidi kutoka kwa maandishi marefu

Ili kuwa wasomaji na waandishi wenye ufasaha, wanafunzi wanapaswa kufundishwa kusoma na kuandika moja kwa moja kutoka kwa mwalimu, kwa njia iliyopangwa inayofundisha ujuzi wa kimsingi kwanza. Tunajua kwamba ujuzi mpya wa kusoma unapaswa kutambulishwa mmoja baada ya mwingine, na wanafunzi wanapaswa kupewa nafasi nyingi za kufanya mazoezi ya ujuzi ambao tayari wamejifunza. Tunaita njia hii ya kufundisha kusoma na kuandika Kusoma na Kuandika kwa Mpangilio.

Kwa nini kusoma ni tatizo kwa baadhi ya watoto?

Kujifunza kuzungumza hufanyika kiasili kwa watu wengi. Kunatokea bila mafundisho mahususi. Mfumo wetu wa uandishi ni msimbo uliobuniwa na sio asili kwa akili zetu kujifunza. Mfumo wetu wa uandishi hutumia herufi kama alama kuwakilisha sauti katika usemi. Lazima tufundishwe jinsi alama, zinapowekwa pamoja, huunda maneno na kuwakilisha maana. Mafundisho mazuri ya kusoma husaidia kuunganisha maeneo ya lugha inayozungumzwa ya ubongo wetu na maeneo ambayo hutambua alama (herufi) katika eneo la kuona. Kwa mazoezi ya kutosha,

mtandao huundwa kwenye ubongo ambao unatuwezesha kuona neno lililoandikwa na kujua haraka maana yake na jinsi linavyotamkwa. Jifunze kuhusu tatizo la kutoweza kusoma vizuri, ambalo linaweza kuathiri kujifunza kusoma kwa karibu mtu 1 kati ya 5.

Kwa nini shule, wazazi na wengine wanaounga mkono maendeleo ya kusoma na kuandika wote wanahitaji kuzingatia sayansi ya kusoma?

Hapo zamani, vyuo na vyuo vikuu havikufundisha walimu wote sayansi ya kusoma. Mara nyingi walifundisha walimu kutoa mafundisho ya kusoma kwa kutumia mbinu zingine kama vile Mikakati Mingi ya Kusoma na Kuandika au Lugha Nzima. Baadhi ya kampuni kubwa ambazo zilikuwa zikiandika mtaala wa shule pia ziliziambia shule zitumie nyenzo ambazo hazikutegemea sayansi, kwa miaka mingi. Kutokana na hili, familia nyingi zililazimika kulipia mafunzo na mitihani ya gharama kubwa nje ya mfumo wa shule ili kubaini ni kwanini watoto wao hawakuweza kusoma, haswa ikiwa mtoto wao alikuwa na tatizo la kutoweza kusoma vizuri.

Katika Ohio na majimbo mengine mengi, sheria na sera zimewekwa ili shule zifundishe kusoma kulingana na sayansi ya kusoma. Walimu hupewa mafunzo na rasilimali ili kuhakikisha kuwa wanafuata sayansi wanapofundisha kusoma, katika maeneo yote ya masomo. Lakini, bado kuna nyenzo na mbinu nyingi za kufundishia zinazotumiwa ambazo hazifuati sayansi.

Dhana potofu kuhusu sayansi ya kusoma

- Ni mtindo tu wa muda ambao utakuja na kwenda, au kufifia
- Ni mpango au mtaala fulani
- Inafundisha tu foniki au uhusiano wa sauti na herufi

Ishara kwamba sayansi ya kusoma haitumiwi

- Wakati shule haitumii mbinu iliyopangwa ili kufundisha ujuzi mahususi wa kusoma na kuandika kwa muda, na nafasi nyingi kwa wanafunzi kufanya mazoezi.
- Kumwambia mtoto asome neno kulingana na picha, au hadithi, au herufi ya kwanza pekee.
- Kuuliza wanafunzi wasome kwa vidokezo kama vile "Je, inaonekana sawa?"; "Je, inasikika sawa?"; "Je, ina maana?"; "Je, neno linaonekana kama neno lingine unalojua?"
- Kudhani kwamba mtoto atajua jinsi ya kusoma na kutamka kupitia kusoma zaidi peke yake au kusomewa bila kuwafundisha jinsi ya kusoma maneno.
- Kuchora maumbo karibu na maneno.
- Mazoezi ya "msingi wa ubongo" kama vile "kuvuka mstari wa kati."
- Tiba ya kuona na kutumia vifuniko vya rangi.
- Kumwambia mtoto akariri neno lote.
- Kujaribu ujuzi wa kusoma wa mtoto kwa zana zinazotegemea mfumo wa viashiria vitatu kama vile rekodi ya usahihi na ufasaha/rekodi ya kusoma.
- Kuzingatia "kusoma kwa upendo" bila kumfundisha mtoto *jinsi* ya kusoma.
- Kuwafanya wanafunzi kusoma vitabu vilivyo na "viwango" visivyo vya kisayansi (wakati mwingine huitwa Vitabu vya Viwango) badala ya vitabu wanavyoweza kufanya mazoezi ya kusoma kulingana na ujuzi halisi ambao tayari wamejifunza.

Kituo cha Ushirikishaji wa Familia cha Ohio kilishirikiana na Idara ya Elimu na Wafanyakazi ya Ohio na familia za Ohio kukuza habari hii.

Njia za kupata maelezo zaidi

1. Tazama video ya sayansi ya kusoma
2. Uliza shule yake maswali mahususi na utetee
3. Pata nyenzo zaidi kwa wazazi kwenye tovuti ya Kituo cha Ushirikishaji wa Familia cha Ohio Nzima
4. Tuma maswali yako kwa barua pepe kuhusu maelezo haya kwa ReadOhio@education.ohio.gov.

Machi 2025